

Obrazac 5

Ministarstvo kulture i medija

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ JAVNOJ RASPRAVI

o Nacrtu zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti kulturnih dobara

Vrijeme trajanja javne rasprave: Javna rasprava je održana u periodu od 18. novembra do 8. decembra 2025. godine

Način sprovođenja javne rasprave:

Ministarstvo kulture i medija sprovelo je javnu raspravu upućivanjem poziva građanima, naučnoj i stručnoj javnosti, državnim organima, političkim subjektima, nevladinim organizacijama, međunarodnim organizacijama, medijima i svim zainteresovanim organizacijama i zajednicama, da se uključe u javnu raspravu i daju svoj doprinos u razmatranju predmetnog nacrta.

Zainteresovani subjekti su komentare, predloge i sugestije mogli da dostave u pisanom ili elektronskom obliku, putem pošte ili direktno na pisarnicu Ministarstva (svakog radnog dana od 09.00h do 11.00h i od 12.00h do 14.00h) i na e-mail adrese: kulturna.bastina@mku.gov.me i vladana.glogovac@mku.gov.me.

U okviru javne rasprave održan je okrugli sto dana 5. decembra 2025. godine (petak), u multimedijalnoj sali u prizemlju, u Ministarstvu kulture i medija, na adresi Njegoševa, broj 83, 81250 Cetinje, u terminu od 10 do 12 časova.

Ovlašćeni predstavnici ministarstva koji su učestvovali u javnoj raspravi:

Boško Kovačević, državni sekretar

Marija Tomović, v. d. sekretarka

Dušica Stanojević, načelnica u Direktoratu za kulturnu baštinu

Vladana Glogovac, samostalna savjetnica I u Direktoratu za kulturnu baštinu

Petra Zdravković, direktorica Uprave za zaštitu kulturnih dobara

Mirjana Lubarda, pomoćnica direktorice

Podaci o broju i strukturi učesnika u javnoj raspravi: U periodu trajanja javne rasprave dostavljene su sugestije, primjedbe i komentari od strane fizičkih lica, Zajednice opština Crne Gore i Sekretarijata za kulturu Glavnog grada Podgorica.

Rezime dostavljenih primjedbi, predloga i sugestija, sa navedenim razlozima njihovog prihvatanja, odnosno neprihvatanja:

Red. br.	Podnosilac sugestije primjedbe, komentara	Sugestija, primjedba, komentar	Odgovor na sugestiju, primjedbu i komentar
1.	Srđan Marlović	Vežano za vaš član 15, koji se odnosi na izmjenu člana 102, i vežano za stav 2 – neophodno je na kraju dodati da se i u tom slučaju konzervatorski uslovi izdaju na zahtjev investitora/držaoca analogno prethodnom stavu (ili pak organa lokalne uprave budući da se primjenjuje i Zakon o uređenju prostora i	Ne prihvata se. Tekst Nacrta će u daljoj proceduri biti usklađen sa Ministarstvom prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine.

		izgradnji objekata), razjasniti ovo, jer će biti kamen spoticanja u primjeni.	
2.	Srđan Marlović	Vežano član 16, kod vas a zapravo član 103 i za tačku 4 Obaveze GDA i GGA, shodno izmijenjenom članu 103 treba biti unešena na odgovarajuće mjesto u okviru zasebnog člana u Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata, shodno tome obavjestiti drugo Ministarstvo. Vežano za tačku 8, Zakon o uređenju prostora i izgradnji objekata propisuje: „Vodeći projektant“ i „Odgovorni projektant“ u navedenoj hijerarhiji s time da je za očekivati da je na oba položaja ista osoba – tako da se termin „Ovlašćeni arhitekta“ treba zamjeniti sa „ Arhitekta – kao vodeći i odgovorni projektant“. Takođe iza napisanog: „(6) Za objekte iz člana 13 stav 2 tačka 1 i člana 14 ovog zakona može se raspisati javni konkurs za idejno arhitektonsko rješenje, odnosno za urbanističko ili urbanističko-arhitektonsko idejno rješenje“. Treba uvesti novi član ili pak ovom stavu dodati sljedeće: „Predsjednik žirija mora biti arhitekta - nosilac konzervatorske licence za nepokretna kulturna dobra, sa iskustvom u konkursnoj praksi“	Ne prihvata se. Tekst Nacrta će u daljoj proceduri biti usklađen sa Ministarstvom prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine.
3.	Srđan Marlović	Vežano za član 106, u tački 10, pod 2 treba dodati i „za konzervatorska istraživanja“ – vjerovatno je nenamjerno izostavljeno.	Prihvata se.
4.	Zajednica opština Crne Gore	Izmještanje kulturnog dobra Član 56 (1) Nepokretno kulturno dobro može se izmjestiti na drugu lokaciju samo u slučaju ako mu prijeti neposredna opasnost od klizanja zemljišta ili drugih elementarnih nepogoda koje nije moguće spriječiti. (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana nepokretno kulturno dobro mora da se raščlani, prenese i podigne na lokaciju sa sličnim prirodnim, istorijskim i kulturnim kontekstom. (3) O izmještanju nepokretnog kulturnog dobra od nacionalnog značaja odlučuje Vlada. PREDLOG: Spomen-obilježja u javnom prostoru koja imaju status kulturnog dobra, u slučaju promjene namjene prostora, u skladu sa prostornim ili urbanističkim planom, mogu se izmjestiti. Obrazloženje: Za spomen-obilježja, posebno objekte manjeg formata, kao što su spomen-biste i	Ne prihvata se. Imajući u vidu da se komentar odnosi na spomen obilježja, koja kao takva vrsta nijesu prepoznata odredbama zakona o zaštiti kulturnih dobara, već odredbama Zakona o spomen obilježjima, za svaku promjenu nadležna je Opština na čijoj teritoriji se nalazi spomen obilježje. Dakle ona nijesu predmet pažnje ovog zakona Međutim, ovim zakonom su formalno prepoznata kao vrsta nepokretnih kulturnih dobara, kulturna dobra memorijalnog karaktera među kojima su/ spomen ploče, biste, spomen objekti i dr.) U odnosu na memorijalne objekte sa statusom kulturnog dobra ne može se prihvatiti primjedba, iz razloga što

		spomen-ploče, a naročito ona koja nijesu podignuta na mikrolokacijama, izvornom mjestu gdje se značajan događaj zbio ili istaknuta ličnost rođenja, živjela, djelovala (rodna kuća), smatramo da treba predvidjeti mogućnost izmještanja. Promjenom namjene prostora, u skladu sa prostornim ili urbanističkim planom, mijenja se prostor, odnosno okruženje, u odnosu na vrijeme postavljanja predmetnih spomen-obilježja, što, u nekim slučajevima, može dovesti u pitanje njihovu izvornu ambijentalnu i kulturnu vrijednost.	je način zaštite kulturnih dobara u planskim dokumentima (prostorni planovi, urbanistički planovi i dr.) već propisan ovim zakonom, kroz integralnu zaštitu kulturnih dobara u planskim dokumentima. Promjena namjene prostora ne može uticati na izmještanje kulturnih dobara u ovom slučaju memorijalnih iz razloga što se planiranje prostora odnosno izrada planskih dokumenata bazira, na prethodno urađenoj studiji zaštite kulturne baštine tj. mjerama zaštite propisanim tom Studijom za sva kulturna dobra u tom obuhvatu, koje se moraju poštovati i unijeti u planski dokument. Prihvatajući ovaj predlog došli bi u koaliciju sa već donesenim studijama i planskim dokumentima, koji su usklađeni sa studijama. Dakle planski dokument uvijek mora biti usklađen sa studijom zaštite tj. mjerama propisanim istom.
5.	Milica Vušurović	Član 1 U Zakonu o zaštiti kulturnih dobara ("Službeni list CG", br. 49/10, 44/17, 18/19, 84/24 i 92/25) u članu 11 stav 1 poslije tačke 24a dodaje se nova tačka koja glasi: „24b) Prvobitno stanje kulturnog dobra podrazumijeva kulturne vrijednosti koje je posjedovalo u trenutku sticanja statusa kulturno dobro.” (Članom 1 vrši se dopuna člana 11 na način što se pojašnjava pojam prvobitno stanje kulturnog dobra, koji je izazivao dileme u praksi.) Predmetna odredba je neusaglašena sa međunarodnim aktima i standardima, te osnovnim načelima zaštite kulturne baštine.	Ne prihvata se. Predmetna primjedba biće predmet analize prilikom izrade teksta novog zakona u oblasti zaštite kulturnih dobara.
6.	Milica Vušurović	Član 106 Konzervatorska licenca stav 3) Konzervatorske licence iz stava 1 ovog člana se mogu izdati pravnom licu koje je registrovano za izvođenje radova na kulturnim dobrima i koje ima u radnom odnosu na neodređeno vrijeme sa punim radnim vremenom najmanje 3 lica sa odgovarajućom visokom stručnom spremom, od kojih najmanje jedno lice sa odgovarajućom konzervatorskom licencom iz	Ne prihvata se. Nakon stupanja na snagu predmetnih izmjena i dopuna, sprovede se dalja procedura ka nadležnim organima u cilju dopune Zakona o klasifikaciji djelatnosti.

		stava 1 za koju je podnijet zahtjev. Predmetna odredba neusaglašena je sa Zakonom o klasifikaciji djelatnosti, koji među sektorima i oblastima ne prepoznaje izvođenje radova na kulturnim dobrima.	
7.	Milica Vušurović	Član 146 (2) Lica koja na dan stupanja na snagu ovog zakona imaju više od 15 godina radnog iskustva na poslovima zaštite kulturnih dobara u određenom stepenu stručne spreme ili zvanja magistra ili doktora nauka u oblasti od značaja za zaštitu kulturnih dobara nijesu dužna da polažu stručni ispit za obavljanje konzervatorske djelatnosti. Neravnopravan položaj lica sa zvanjem magistra ili doktora nauka u oblasti od značaja za zaštitu kulturnih dobara i lica koja imaju više od 15 godina radnog iskustva na poslovima zaštite kulturnih dobara, koja su ove uslove, odnosno stručne reference stekla nakon donošenja Zakona o zaštiti kulturnih dobara („Sl. List CG“, br. 49/10).	Ne prihvata se. Ovaj član važi od stupanja na snagu zakona 2010. godine, i nije se mijenjao.
8.	Sekretarijat za kulturu – Glavni grad Podgorica	Izmještanje kulturnog dobra Član 56 (1) Nepokretno kulturno dobro može se izmjestiti na drugu lokaciju samo u slučaju ako mu prijete neposredna opasnost od klizanja zemljišta ili drugih elementarnih nepogoda koje nije moguće spriječiti. (2) U slučaju iz stava 1 ovog člana nepokretno kulturno dobro mora da se raščlani, prenese i podigne na lokaciju sa sličnim prirodnim, istorijskim i kulturnim kontekstom. (3) O izmještanju nepokretnog kulturnog dobra od nacionalnog značaja odlučuje Vlada. PREDLOG: Spomen-obilježja u javnom prostoru koja imaju status kulturnog dobra, u slučaju promjene namjene prostora, u skladu sa prostornim ili urbanističkim planom, mogu se izmjestiti. Obrazloženje: Za spomen-obilježja, posebno objekte manjeg formata, kao što su spomen-biste i spomen-ploče, a naročito ona koja nijesu podignuta na mikrolokacijama, izvornom mjestu gdje se značajan događaj zbio ili istaknuta ličnost rođenja, živjela, djelovala (rodna kuća), smatramo da treba predvidjeti mogućnost izmještanja. Promjenom namjene prostora, u skladu sa prostornim ili urbanističkim planom, mijenja se prostor, odnosno okruženje, u odnosu na vrijeme postavljanja predmetnih spomen-obilježja, što, u nekim slučajevima, može dovesti u	Ne prihvata se. U odnosu na memorijalne objekte sa statusom kulturnog dobra ne može se prihvatiti primjedba. Promjena namjene prostora ne može uticati na izmještanje kulturnih dobara u ovom slučaju memorijalnih. Planiranje prostora odnosno izrada planskih dokumenata bazira se kada je u pitanju zaštita kulturnih dobara na mjerama zaštite propisanim Studijom zaštite kulturne baštine, u kojoj su uvijek propisane adekvatne mjere zaštite za sva kulturna dobra u tom obuhvatu, koje moraju biti uneseni u svaki planski document. Prihvatajući ovaj predlog došli bi u sukob sa već donesenim studijama i legitimno donešenim planskim dokumentima, koji se baziraju na studijama zaštite, Dakle planski document (prostorni plan, urbanistički plan i dr.) uvijek mora biti usklađen sa studijom zaštite, tj. mjerama zaštite propisanim istom.

		pitanje njihovu izvornu ambijentalnu i kulturnu vrijednost.	Studije se upravo i donose za potrebe izrade planskih dokumenata višeg i nižeg reda, kao mjera zaštite kulturnih dobara u planskim dokumentima.
9.	Davor Sedlarević	U članu 84 u vezi sa istraživačkim licencama smatram da ga je potrebno proširiti i ne ograničavati samo na arheološka istraživanja, već dodati i druga istraživanja vezana za kulturno nasljeđe. Svako istraživanje nematerijalnog nasljeđa od strane laika ili osobe kojoj tema nije primarna u opisu diplome i radnog mjesta, te tekst u zvaničnim glasilima Ministarstva, da bi se smatrali validnim, moraju da prođu faze evaluacije imanentne naučnim standardima, a osobe za tu evaluaciju obezbjeđuje Ministarstvo kulture.	Ne prihvata se. U pitanju su aktivnosti istraživanja kojima se ne zalazi u integritet kulturnog dobra.
10.	Davor Sedlarević	U članu 52 Iznos i izvoz kulturnih dobara trebalo bi da se doda i dio vezan za nematerijalna kulturna dobra koja izlaze iz zemlje na festivale i druge manifestacije. Za njih bi bilo poželjno dodati stavku da se moraju izvoditi uživo, onako kako su i upisane kao kulturno dobro. Predlažem da se odradi i kategorizacija ansambala koji na imaju na repertoaru na sledeći način: 1. kategorija prioriteta ansambli koji izvode tzv. izvorne plesove, uživo, čiji ples prati samo a cappella pjevanje bez falša, što će procijeniti komisija sastavljena od etnomuzikologa (ako ih nema u Crnoj Gori, angažovati međunarodne eksperte) i ovo da se odnosi i na NKD Crnogorsko oro koje je dio repertoara mnogih ansambala koji su navedeni kao nosioci u Elaboratu; 2. kategorija ansambli koji izvode uživo bez falša programe u drugom stepenu teatralizacije, uz orkestarsku pratnju ili a cappella, što će procijeniti komisija sastavljena od etnomuzikologa (ako ih nema u Crnoj Gori, angažovati međunarodne eksperte); 3. kategorija a) ansambli koji izvode programe na plejbek uz pristojan nivo pjevanja i b) uz nizak nivo kvaliteta, nedostatak originalnosti (primijetio sam pojavu da dosta ansambala koristi isti plejbek, inače lošeg aranžmana i kvaliteta, neusklađenih intonacija i td.). Da su svi ansambli obavezni da komisiji ili tijelu koje odredi Ministarstvo, a sastavljeno je od eksperata, dostave jednom godišnje određen minimalni broj svježih snimaka sa nastupa uživo sa crnogorskim igrama (ili manje brojnih naroda ako je u pitanju takav ansambl), naročito u slučajevima kada se u inostranstvu identifikuju kao „predstavnici Crne Gore“.	Ne prihvata se. Ovaj predlog se, bez obzira na opravdanost obrazloženja, u smislu prezentacije autentičnih vrijednosti nematerijalne kulturne baštine po svojoj sadržini i namjeri, ne može uključiti u tekst ovog zakona. Kada je u pitanju poštovanje kriterijuma i autentičnosti ove vrste kulturnih dobara, važeći zakon ih je jasno prepoznao, na način što svako nematerijalno kulturno dobro ima utvrđene kriterijume kulturne vrijednosti, zbog kojih je i steklo status kulturnog dobra, kao i nosioca/čuvara, koji to kulturno dobro interpretira na autentičan način. Ostali vidovi prezentacije na koje se ukazuju, mogu se donekle prevazići kroz propisivanje jasnih strožijih kriterijuma tokom dodjele sredstava kroz brojne konkurse.

Mjesto i datum sačinjavanja izvještaja: Cetinje, 22.12.2025. godine

Naziv organizacione jedinice ministarstva koja je odgovorna za pripremu nacrtu zakona, odnosno Strategije: Direktorat za kulturnu baštinu.

MINISTARKA

dr Tamara Vujović